

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲/۱۰/۱۲

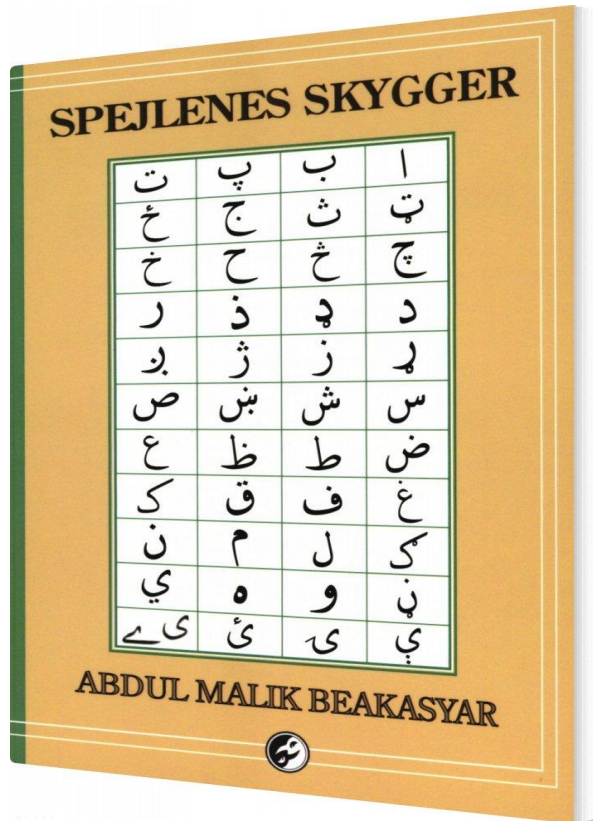
پوهندوی آصف بهاند

ډنمارکی ژبې ته د بېکسیار د شعرونو ژباړې

«د هندارو سیوري»

(Spejlenes skygger)

لومړۍ برخه

بېکسیار د افغانستان د فرهنگ په دایره کې یو مطرح فرهنگي دی. ما پخوا تر دې کرښو هم د ده په باب د «د عبدالملک بېکسیار د ژوند او شاعرۍ لنډ جاج» ترسرلیک لاندې یوه څېړنیزه مقاله لیکلې او خپره کړې ده. هلته مې بېکسیار داسې معرفي کړی دی:

«... که څوک غواړي چې بېکسیار زما له خولې او قلم وپېژني، د ده بیژندنه به په لنډ ډول داسې وي:

بېکسیار د افغانستان د میدان ښار، د ده افغانانو په «زیبوداغ» کلي کې، په ۱۹۶۳ م کال زېږېدلی دی، د ښونځي له پایته رسولو وروسته د پوهې د ترلاسه کولو په موخه کابل ته تللی او په پښتو ژبه او ادب کې یې لوړې زدکړې کړې

د پاڼو شمېره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ

دي، د وخت د ناخوالو د سوځنده اور له لاسه يې وطن پرېښود، لومړی پېښور او بيا ډنمارک ته كډه شو، د نورو گڼو فرهنگي كارونو تر څنگه يې تر اوسه اته شعري ټولگي چاپ او خپرې كړې دي،

د اتو شعري ټولگو نومونه يې په دې ډول دي:

- ۱ - سوچونه او كړيچونه،
- ۲ - د سخت گل په شپو كې،
- ۳ - شينشوبې،
- ۴ - تيگا،
- ۵ - دا ته د كومو گونگرو شور يې،
- ۶ - ستوری د هندارو (په ډنماركي ژبه د بيكسيار د ژباړل شوو شعرونو ټولگه)،
- ۷ - لكه خوب هغه وختونه،
- ۸ - د څپو چې زړه راډك شي.

د ورستيو معلوماتو له مخې بيكسيار د چايريل انور (Chairil Anwar) د «د شپې غږ» نومی اثر، چې اوله له اندونيزيايي ژبې «باهسه» (bahasa) نه ډنماركي ژبې ته ژباړی و، پښتو ژبې ته ژباړلی دی، خو تر اوسه چاپ او خپور شوی نه دی.

د پښتنو د فرهنگ په دې خزان و هلي بن کي يې د «هيله» مجلې د چاپ لگښت په ځان ومانه او د هغه تر څنگ يې د يو شمېر نورو اثارو چاپ ته هم اوږه ورکړه.

اوس څيرنيزي ليکنې هم کوي، غوره بيلگي دا يادولای شم:

- د علي گل پيوند د اشعارو ارزونه (په ۲۰۱۲ کال کي د پيوند په لمانځغونډه کي واورول شوه.)،

- د محمد صفر خواربگښ پر چاپ شوو اثارو باندې څېړنيزه مقاله، (په ۲۰۱۷ م کال کي د محمد صفر خواربگښ د چاپ شوو کتابونو د مخکاته په پار جوړه شوي غونډه کي واورول شوه.)

د پاڼو شمېره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ

تورت او سپين سپيڅلی غرېږي، په خبرو کې د ډير بنديز پلوي نه دی او دومره د چا خيال نه ساتي، څه يې چې په زړه کې وي، مخامخ يې وايي، اوس د ډنمارک په کوينهاگن ښار کې اوسېږي او په فرهنگي چارو کې فعال او مطرح شخص دی او د پښتو شعر د لا غورځيدو په پار، د «پانوس» له پتنگانو سره وزرې ښوروي...»

ما په تېره ياده مقاله کې د بېکسيار صاحب شعري اثار اته ښودلي وو، چې يوه ټولگه يې همدا ژباړل شوی غورچاڼ و چې د «ستوری د هندارو» (په ډنمارکي ژبه د بېکسيار د ژباړل شوو شعرونو ټولگه)، په نامه يې يادونه شوې ده.

کله چې ما د اوله د مړينې له پاره، د «اوله ليله لوند هensen (Ole Lillelund Hansen) ژوند، آثار، مړينه» ترسرليک لاندې مقاله ليکله، نو په هغې مقالې کې مې د اوله د اثارو په لست کې دا کتاب (skygger Spejlenes) د «د هندارو سيوري» په ډول وژباړه او اوس يې هم په همدې نامه يادوم.

البته د اوله په بيوگرافي کې، د اوله د اثارو په لست کې د دې اثر نوم شته، دا يې **متن** دی:

– د هندارو سيوري، د افغان شاعر عبدالملک بېکسيار (Abdul Malik Beakasyar) د شعرونو ډنمارکي ژباړه، له پښتو ژبې څخه ژباړه، ۲۰۱۰.

په ډنمارکي مېډيا کې خپاره شوي اسناد داسې وايي چې عبدالملک بېکسيار په ۱۹۸۹ ام کال ډنمارک ته را مهاجر شوی دی. ده په لنډه موده کې وکولای شول چې له ډنمارکي ژبې او ټولني سره اشنا شي او په دوه زره دريم کال کې وتوانېده چې د آسيا د عکسونو په گډون، د څو شعرونو په فيسټيوالونو کې برخه واخلي.

بېکسيار د يو تل خوځنده قلموال په ډول، خپل فکري توليدات يا ژر يا لږ په ځنډ، خپلو مخاطبينو ته وړاندې کړي دي. ډنمارک ته يې په خپل راتگ سره هم د خپلو پخوانيو فرهنگي هڅو لږې تازه وساتله او هم يې د ډنمارکي ژبې په زدکړې او ډنمارکي ژوند او ټولني ته په داخلېدو سره، د فرهنگي فعاليتونو يو بل باب پرانست چې هغه له ځينو ډنمارکي شاعرانو او ليکوالو سره د پېژندنې او اړيکو پيلول او د دې اړيکو په ترڅ کې د فرهنگي راکړې ورکړې او د دوو هېوادونو او ژبو د تجربو راکړه ورکړه وه. د همدې په ترڅ کې بېکسيار څو گټور کارونه ترسره کړل:

۱ – ډنمارکي ژبې ته د بېکسيار د يو شمېر شعرونو ژباړه،

۲ – د بېکسيار له خوا له ډنمارکي ژبې څخه پښتو ژبې ته د ځينو ډنمارکي شعرونو ژباړه،

۳ – د ډنمارک د تعليمي نصاب په ځينو کتابونو کې د نورو بهرنيو شاعرانو ترڅنگ د پښتو ژبې شاعرانو د شعرونو د بېلگو ډنمارکي ژباړې اېښودل.

په دې مقاله کې به د پانسيو دريو ترسره شوو کارونو پر دوو برخو (ډنمارکي ته د بېکسيار د شعرونو ژباړه او د بېکسيار له خوا پښتو ته د ځينو ډنمارکي شعرونو ژباړه) باندې خبرې وکړم او دريمه برخه (د ډنمارک د تعليمي نصاب په ځينو کتابونو کې د پښتو ژبې شاعرانو د شعرونو د بېلگو ډنمارکي ژباړې اېښودل) به يې – که وتوانېدم – په بله مقاله کې وڅېرم.

ډنمارکي ژبې ته د بېکسيار د يو شمېر شعرونو ژباړه:

تر هغه ځايه چې زه معلومات لرم، ډنمارکي ژبې ته د بېکسيار گڼشمېر شعرونه اوله ژباړلي دي او د «د هندارو سيوري» (Spejlenes skygger) تر سرليک لاندې يې د يوې جلا ټولگې په ډول چاپ کړي هم دي.

د دوه زره شلم کال د اکتوبر پر دولسمه اوله وفات شو او ما د «اوله ليله لوند هensen ژوند، آثار، مړينه» ترسرليک لاندې مقاله وليکله چې په هماغه وخت کې مې په **تانډ** او افغان جرمن **پورتال** کې خپره کړه. هلته ما د اوله د اثارو د معرفي په برخه کې ډنمارکي ژبې ته د اوله لخوا د بېکسيار د اشعارو د ژباړې په برخه کې داسې ليکي وو:

«ده (اوله) له افغانستان، افغانانو او په ځانگړي ډول له پښتو ژبې او پښتنو سره ځانگړې مينه درلوده، افغانستان ته يې سفرونه کړي وو او تر هر څه مهمه دا چې د بېکسيار صاحب شعرونه يې له پښتو ژبې څخه ډنمارکي ژبې ته ژباړلي وو او نوم يې ورته «د هندارو سيوري» (Spejlenes skygger) ايښی و چې په دوه زره لسم کال کې چاپ او خپور شوی دی.»

د پانوس شمېره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

تر اوسه زه خبر نه يم چې بناغلي اوله نور پښتو شعرونه هم ډنمارکي ژبي ته اړولي وو، که يوازي همدا ياده ټولگه ده او بس؟

سره له دې چې څه موده وړاندې، (د ۲۰۲۰م کال د سپټمبر مياشت کې) ما د اوله د مړينې په مناسبت، د اوله د ژوند او اثارو په باب يوه مفصله مقاله وليکله، خو دلته يې د دې مقالې د لوستونکو د معلوماتو په پار يو ځل بيا د بيوگرافي مهم ټکي په لنډ ډول رااڅلم:

«د څو هنرونو او کمالونو خاوند شخصيت، مشهور ډنمارکي شاعر، ليکوال، تصنيف جوړونکی، سندرغاړی، نقاش، ژباړن او انځورگر بناغلي اوله ليله لوند هينسن (Ole Lillelund Hansen) د ۱۹۴۲م کال په اکتوبر کې د ډنمارک د فون (fyn) جزيرې په اودنسه (Odense) نومي ښار کې وزېږېد. اوله د ژوند په لوړو ژورو کې د ډېرو ستونزو له دامه ځان راخلاص کړ، په زيار سره يې څو هنرونه خپل کړل او د هر هنر په ژبه يې د خپل ذهن او زړه خبرې خپلو مخاطبينو ته وړاندې کړې؛ خو د شهرت ډېره سلنه يې د خپلو شعرونو له برکته ترلاسه کړې ده. د اوله شعرونو ته د ډنمارک ډېرو مشهورو موسيقي پوهانو او کمپوزيتورانو طرزونه جوړ کړي دي.

ښوونځي يې په ميني پایته ورساوه او د ليسي له آزموينه په بريالي ډول راووت، پوهنتون ته لاړ، په بريالي ډول يې د ژبو د ښونکي سند ترلاسه کړ او د ژبي د ښونکي په توگه وگمارل شو. بيا يې په يوه نيمه پوهنتوني اکاډميک دريځ کې کار پيل کړ او د کوبنهاگن پوهنتون (Københavns Universitets)، د نيپال د کتمندو په تريبهوفان (Tribhuvan University) او هانگ کانگ پوهنتونونو کې يې په نيمه اکاډميکو پوستونو کې کار وکړ.

د څو هنرونو او کمالونو خاوند شخصيت، مشهور ډنمارکي شاعر، ليکوال، تصنيف جوړونکی، سندرغاړی، نقاش، ژباړن او انځورگر بناغلي اوله ليله لوند هينسن (Ole Lillelund Hansen) د دوه زره شلم کال د سپټمبر پر دولسمه، د مغزي سکتې په اثر له دې نړۍ څخه وکوچيد.

نور بيا

د پاڼو شميره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په څير و لولئ